

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

| | |
|------------------------------------------------|---------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu | Nowy Testament: Ewangelie synoptyczne |
| Nazwa przedmiotu w języku angielskim | New Testament: Synoptic Gospels |
| Kierunek studiów | Teologia – kurs „A” |
| Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie) | Jednolite magisterskie |
| Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne) | Stacjonarne |
| Dyscyplina | Nauki Teologiczne |
| Język wykładowy | Polski |

| | |
|---------------------------------------------|----------------------------------------|
| Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna | Dr hab. Krzysztof Mielcarek, prof. KUL |
|---------------------------------------------|----------------------------------------|

| Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>) | Liczba godzin | Semestr | Punkty ECTS |
|------------------------------------------------------|---------------|------------|-------------|
| wykład | 45 | VII i VIII | 6 |
| konwersatorium | | | |
| ćwiczenia | 15 | VIII | |
| laboratorium | | | |
| warsztaty | | | |
| seminarium | | | |
| proseminarium | | | |
| lektorat | | | |
| praktyki | | | |
| zajęcia terenowe | | | |
| pracownia dyplomowa | | | |
| translatorium | | | |
| wizyta studyjna | | | |

| | |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania wstępne | <p>W 1 - Praktyczna umiejętność posługiwania się Pismem Świętym; fundamentalne wiadomości o Biblii (kontekst religijno-kulturowy Nowego Testamentu, natchniony i kanoniczny charakter ksiąg biblijnych);</p> <p>W 2 - Znajomość tradycji biblijnych ewangelii synoptycznych, a także historii, kultury i religii starożytnego Bliskiego Wschodu;</p> <p>W 3 - Znajomość podstawowych zasad analizy literacko-egzegetycznej i interpretacji teologicznej tekstów biblijnych.</p> |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

| |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C1 - Zapoznanie studentów z środowiskiem historyczno-kulturowym i geograficznym właściwym czasom powstawania Ewangelii. |
| C2 - Zapoznanie studentów z metodą historyczno-krytyczną (jej genezą i etapami rozwoju) jako właściwą metodą analizy i wyjaśniania tekstów ewangelicznych. |
| C3 - Ukazanie literackiej i teologicznej struktury poszczególnych ewangelii synoptycznych wraz z ich |

fundamentalnymi tematami teologicznymi i etycznymi;

C4 - Ukazanie literackiej i teologicznej struktury poszczególnych ksiąg składających się na zbiór pism Janowych wraz z ich fundamentalnymi tematami teologicznymi i etycznymi;

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

| Symbol | Opis efektu przedmiotowego | Odniesienie do efektu kierunkowego |
|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| WIEDZA | | |
| W_01 | Student ma pogłębioną wiedzę z zakresu kluczowych kwestii teologicznych Nowego Testamentu, a także ogólną znajomość podstaw społeczno-prawnego, kulturowego i religijnego życia udokumentowanego w Ewangeliach. | T_W01 |
| W_02 | Student ma pogłębioną wiedzę w dziedzinie pozabiblijnych tradycji religijnych i kulturowych będących tłem i paralelą dla tekstów Ewangelii i początków chrześcijaństwa. Zna i dostrzega związki zdobytej wiedzy z dorobkiem innych dyscyplin, a zwłaszcza naukami humanistycznymi, społecznymi i prawnymi. | T_W05; T_W15; T_W19 |
| W_03 | Student ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii w zakresie nauk biblijnych i teologii słowa Bożego, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej | T_W01; T_W07; T_W12; |
| UMIEJĘTNOŚCI | | |
| U_01 | Student posiada umiejętności w zakresie samodzielnego doboru metod i analizy tekstów biblijnych, syntezy różnych idei teologicznych wyływających z tekstów źródłowych; potrafi również popularyzować wiedzę biblijną, przekazywać ją i dzielić się doświadczeniem religijno-duchowym opartym na lekturze Pisma Świętego w szeroko rozumianym współczesnym kontekście kulturowym, religijnym i pastoralnym. | T_U01, T_U02, T_U04 |
| U_02 | Student posiada umiejętność prowadzenia dyskusji dotyczących zagadnień teologicznych, światopoglądowych, międzyreligijnych (obraz Boga, koncepcja człowieka i świata, kwestia wiary i moralności) z wykorzystaniem wiedzy biblijnej zawartej w Ewangeliach oraz informacji o starożytnej kulturze Bliskiego Wschodu. | T_U02; T_U03, T_U09 |
| U_03 | Student umie samodzielnie zdobywać i poszerzać umiejętności badawcze w interpretacji tekstów Pisma Świętego, które pomogą mu kierować własnym rozwojem osobowym i realizować zadania wynikające z jego pracy katechetycznej lub duszpasterskiej. | T_U05; T_U16; T_U18 |
| KOMPETENCJE SPOŁECZNE | | |
| K_01 | Student rozumie potrzebę intelektualnego oraz religijno-duchowego formowania się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces kształcenia się innych osób oraz potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności z zakresu świata Biblii, starożytnych cywilizacji, i wczesnego chrześcijaństwa. | T_K01; T_K02; T_K05; T_K08 |
| K_02 | Student ma świadomość własnej, indywidualnej odpowiedzialności za kształt życia społecznego; potrafi zauważyć, docenić oraz chronić dziedzictwo kultury chrześcijańskiej oraz innych | T_K07; T_K09; T_K10 |

| | | |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| | kultur i cywilizacji. | |
| K_03 | Student prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy egzystencjalne, doktrynalne i etyczno-moralne: umie stawiać pytania i szukać odpowiedzi w następujących kwestiach: Bóg, człowiek, ludzka godność i powołanie, sens i celowość wszechświata, konieczność istnienia systemu etyczno-moralnego. Student otwiera się na dialog z innymi, uczy stawiać się pytania i szukać odpowiedzi na nurtujące go kwestie | T_K03; T_K06; T_K08; |

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykład jest ogólnym wprowadzeniem w środowisko historyczno-kulturowe i geograficzne właściwe czasom powstawania Ewangelii. Następnie przedstawiona zostanie metoda historyczno-krytyczna (jej geneza i etapy rozwoju) jako właściwa metoda analizy i wyjaśniania tekstów ewangelicznych. Główną część wykładu stanowi ogólna charakterystyka najważniejszych aspektów poszczególnych ewangelii synoptycznych.

Środowisko Nowego Testamentu

1. Palestyna
2. Grecja i Rzym

Geneza, historyczność i rodzaj literacki Ewangelii

1. Tezy morfokrytyków
2. Krytyczna ocena Formgeschichte
3. Współczesna nauka Kościoła na temat genezy, historyczności i gatunku literackiego Ewangelii
4. Co to są ewangelie synoptyczne?

Charakterystyka Ewangelii synoptycznych

5. Ewangelia według św. Marka
 - a. Treść i struktura
 - b. Autor, adresaci i czas powstania
 - c. Zagadnienia literackie
 - d. Tematy teologiczne
6. Ewangelia według św. Mateusza
 - a. Treść i struktura
 - b. Autor, adresaci i czas powstania
 - c. Zagadnienia literackie
 - d. Tematy teologiczne
7. Ewangelia według św. Łukasza
 - a. Treść i struktura
 - b. Autor, adresaci i czas powstania
 - c. Zagadnienia literackie
 - d. Tematy teologiczne

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

| Symbol efektu | Metody dydaktyczne (lista wyboru) | Metody weryfikacji (lista wyboru) | Sposoby dokumentacji (lista wyboru) |
|---------------|-------------------------------------------------|--------------------------------------|----------------------------------------|
| WIEDZA | | | |
| W_01 | Wykład monograficzny, wykład konwersatoryjny | Egzamin pisemny | Karta egzaminacyjna |

| | | | |
|------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------|----------------------------|
| W_02 | Ćwiczenia w oparciu o lekturę tekstu źródłowego | Kolokwium pisemne | Ocenił kolokwium |
| W_03 | Praca pod kierunkiem | Praca pisemna | Oceniła praca pisemna |
| UMIEJĘTNOŚCI | | | |
| U_01 | Ćwiczenia w oparciu o lekturę tekstu źródłowego | Kolokwium pisemne | Ocenił kolokwium |
| U_02 | Praca zespołowa | Prezentacja ustna | Karta oceny prezentacji |
| U_03 | Dyskusja | Obserwacja | Karta oceny pracy w grupie |
| KOMPETENCJE SPOŁECZNE | | | |
| K_01 | Praca w grupach w różnych rolach | Obserwacja | Karta oceny pracy w grupie |
| K_02 | Dyskusja | Obserwacja | Raport z dyskusji |
| K_03 | Prezentacja multimedialna | Obserwacja | Raport z konwersacji |

VI. Kryteria oceny, wagi...

Uwagi ogólne:

1. Aktywność studentów podczas zajęć (wypowiedzi ustne, dyskusja, praca w grupach);
2. Złożenie pracy pisemnej;
3. Przygotowanie referatu lub prezentacji;
4. Obecność na zajęciach (dopuszczalna liczba nieobecności nieusprawiedliwionych na zajęciach w semestrze: 2);

Uwagi szczegółowe:

Ocena niedostateczna:

(W) Student nie zna najważniejszych założeń metody historyczno-krytycznej w badaniach biblijnych. Nie posiada znajomości tła historycznego Ewangelii ani podstawowych wiadomości o geografii Palestyny. Nie są mu znane treści na temat autorstwa, adresatów, struktury i teologii poszczególnych ewangelii synoptycznych

(U) Student nie potrafi dokonać krytycznej oceny tez twórców metody historyczno-krytycznej, ani przedstawić istotnych wiadomości o historycznych wydarzeniach czasu Jezusa. Nie umie również właściwie zinterpretować ważnych tekstów tradycji synoptycznej.

(K) Student nie wykazuje zainteresowania ani szacunku wobec przekazu ewangelicznego i spuścizny kulturowej starożytnego Bliskiego Wschodu.

Ocena dostateczna:

(W) Student orientuje się ogólnie w najważniejszych założeniach metody historyczno-krytycznej w badaniach biblijnych. Posiada wybiórczą znajomość tła historycznego Ewangelii i podstawowych wiadomości o geografii Palestyny. Słabo przyswoił treści na temat autorstwa, adresatów, struktury i teologii poszczególnych ewangelii synoptycznych

(U) Student w niewielkim stopniu potrafi dokonać krytycznej oceny tez twórców metody historyczno-krytycznej, i przedstawić istotne wiadomości o historycznych wydarzeniach czasu Jezusa. Słabo lub ogólnikowo interpretuje ważne teksty tradycji synoptycznej.

(K) Student wykazuje niewielkie zainteresowanie i szacunek wobec przekazu ewangelicznego i spuścizny kulturowej starożytnego Bliskiego Wschodu.

Ocena dobra:

(W) Student orientuje się w najważniejszych założeniach metody historyczno-krytycznej w badaniach biblijnych. Posiada znajomość tła historycznego Ewangelii i podstawowych wiadomości o geografii Palestyny. Przyswoił w stopniu zadawalającym treści na temat autorstwa, adresatów, struktury i teologii poszczególnych ewangelii synoptycznych

(U) Student potrafi dokonać krytycznej oceny tez twórców metody historyczno-krytycznej, i przedstawić istotne wiadomości o historycznych wydarzeniach czasu Jezusa. Posiada zdolność interpretacji ważnych tekstów tradycji synoptycznej.

(K) Student wykazuje zainteresowanie i szacunek wobec przekazu ewangelicznego i spuścizny kulturowej starożytnego Bliskiego Wschodu.

Ocena bardzo dobra:

(W) Student bardzo dobrze orientuje się w najważniejszych założeniach metody historyczno-krytycznej w badaniach biblijnych. Posiada dogłębną znajomość tła historycznego Ewangelii i podstawowych wiadomości o geografii Palestyny. Przyswoił w wysokim stopniu treści na temat autorstwa, adresatów, struktury i teologii poszczególnych ewangelii synoptycznych

(U) Student potrafi dokonać krytycznej oceny tez twórców metody historyczno-krytycznej, i przedstawić istotne wiadomości o historycznych wydarzeniach czasu Jezusa. Posiada zdolność właściwej i szerokiej interpretacji ważnych tekstów tradycji synoptycznej.

(K) Student wykazuje głębokie zainteresowanie i szacunek wobec przekazu ewangelicznego i spuścizny kulturowej starożytnego Bliskiego Wschodu.

VII. Obciążenie pracą studenta

| | |
|--------------------------------------------|---------------|
| Forma aktywności studenta | Liczba godzin |
| Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem | 60 |
| Liczba godzin indywidualnej pracy studenta | 90 |

VIII. Literatura

| |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Literatura podstawowa |
| <ol style="list-style-type: none"> 1. J. Kudasiewicz, Ewangelie synoptyczne, w: Wstęp do Nowego Testamentu, Poznań: Pallotinum, 1994. 2. A. Paciorek, Ewangelie synoptyczne. Wprowadzenie ogólne, Tarnów: Biblos 2001; 3. S. Mędała, Ewangelie synoptyczne [WMWKB 8]. Warszawa: Wyd. UKSW, 2006. 4. R. Brown, An Introduction to the New Testament, New York: Doubleday 1997. 5. Benedykt XVI, Jezus z Nazaretu. Dzieciństwo, Kraków: Znak: 2012. |
| Literatura uzupełniająca |
| <ol style="list-style-type: none"> 1. A.G. Wright – R.E. Murphy – J.A. Fitzmyer , Historia Izraela, w: Katolicki Komentarz Biblijny, red. R.E. Brown – J.A. Fitzmyer – R.E. Murphy, red. wyd. polskiego W. Chrostowski, Warszawa 2001, 1930-1944. 2. S.J.D. Cohen, M. Satlow, Dominacja rzymska, w: Starożytny Izrael, red. H. Shanks, Wyd. Vocatio, Warszawa 2007, 385-428. 3. R. Bartnicki, Ewangelie synoptyczne. Geneza i interpretacja, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2012⁴. 4. A. Paciorek, Jezus z Nazaretu. Czasy i wydarzenia, Częstochowa: Edycja św. Pawła, 2015. 5. A. Paciorek, Ewangelia według świętego Mateusza, t. 1-2, Częstochowa: Edycja św. Pawła 2004-2008. 6. A. Malina, Ewangelia według świętego Marka 1,1 – 8,26, t. 1, Częstochowa: Edycja św. Pawła 2013. 7. F. Mickiewicz, Ewangelia według świętego Łukasza, t. 1-2, Częstochowa: Edycja św. Pawła 2011. |